

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Κοινωνικές Αξίες»

Συγγραφή: ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΜΗΤΕΛΟΥΔΗΣ

Εφαρμογή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΑΤΣΟΥΚΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Κοινωνικές Αξίες

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνα Ματσούκα

Δημιουργία σεναρίου

Πανταζής Μητελούδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

40ο Γενικό Λύκειο Αθηνών (Γκράβα)

Χρονολογία

Στις 21-04-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Έκφραση – Έκθεση για το Ενιαίο Λύκειο. Θεματικοί Κύκλοι: Ενότητα 20η «Ελλάδα – Ευρώπη – Κόσμος».

Κοινωνιολογία: Ενότητα 2η «Μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Ελληνική κοινωνία», 2.3.1 «Κοινωνικές αξίες στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία».

Ενότητα 3η. «Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος», 3.5. «Η κοινωνικοποίηση ως συνεχής διαδικασία κοινωνικής μάθησης».

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Κοινωνιολογία

Πολιτική και Δίκαιο

Χρονική διάρκεια

2 διδακτικές ώρες

Χώρος

Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Εκτός σχολείου: μουσείο, θέατρο, κινηματογράφος, γειτονιά κλπ.

II. Εικονικός χώρος: wiki της τάξης (40gel.wikispaces.com)

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η δυνατότητα χρήσης του εργαστηρίου πληροφορικής. Καλό είναι ο καθηγητής να διδάσκει και το μάθημα της Κοινωνιολογίας ή της Πολιτικής Παιδείας ή να συνεργαστεί με τον διδάσκοντα του μαθήματος.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Πανταζής Μητελούδης, Κοινωνικές Αξίες, Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στοχεύει να οδηγήσει τους μαθητές, ξεκινώντας από τον προσδιορισμό των δικών τους αξιών, στη συνειδητοποίηση του περιεχομένου και της σημασίας των

κοινωνικών αξιών για μια κοινωνία αλλά και για τη διαμόρφωση της ζωής του ατόμου. Δίνεται η ευκαιρία να καταγράψουν τις αξίες που προβάλλονται από τις ίδιες τις δικές τους επιλογές και να προβληματιστούν πάνω σ' αυτές. Καλούνται να μελετήσουν μια κοινωνιολογική έρευνα για τις κοινωνικές αξίες στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία και να συγκρίνουν τα αποτελέσματα της έρευνας με τις δικές τους καταγραφές για τις προσωπικές τους αξίες. Γίνεται έτσι μια «εισαγωγή» στις μεθόδους των κοινωνικών ερευνών και τις απεικονιστικές μεθόδους στατιστικών στοιχείων.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Βασικός στόχος είναι οι μαθητές να ξεκινήσουν τη διερεύνηση και τη διατύπωση προβληματισμών για το θέμα των κοινωνικών αξιών ξεκινώντας από την προσωπική συνειδητοποίηση του ρόλου των αξιών που συνειδητά ή ασύνειδα καθορίζουν τις επιλογές τους και τη ζωή τους. Η αφετηρία δηλαδή είναι το βίωμα, η βιωματική εμπειρία πάνω στην οποία θα δομηθεί η γνώση για τον κόσμο. Η προσέγγιση αυτή αντανακλά βέβαια τις βιωματικές θεωρίες για τη μάθηση και τη διδασκαλία.

Στη συνέχεια, προβλέπονται διεργασίες διερεύνησης του θέματος από διάφορες πλευρές, όπως η προσωπική καταγραφή, η μελέτη επιστημονικής έρευνας, η μελέτη περίπτωσης (case study), ώστε να καταλήξουν οι μαθητές στα δικά τους συμπεράσματα τα οποία θα καταγράψουν και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη. Στη διαδικασία αυτή αξιοποιούνται αρκετές αρχές από τη μέθοδο project στη διδασκαλία.

Το υλικό που προτείνεται καλύπτει μια γκάμα κειμενικών ειδών και περιλαμβάνει άρθρο, επιστημονική έρευνα και γραφικές αναπαραστάσεις, ιστοσελίδα. Έτσι, πέρα από τον κλασικό γραμματισμό αξιοποιείται κατά κάποιο τρόπο και η θεωρία των πολυγραμματισμών.

Όσον αφορά τις μορφές της διδασκαλίας αρχικά οι μαθητές δούλεψαν ατομικά. Η ομαδική (ομαδοσυνεργατική) εργασία κατέστη αδύνατη λόγω της απουσίας του μεγαλύτερου μέρους των μαθητών τον Απρίλιο προκειμένου να προετοιμαστούν για τις Πανελλαδικές εξετάσεις .

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τον ρόλο των αξιών στις προσωπικές τους επιλογές και στη ζωή τους γενικότερα.
- Να κατανοήσουν ποια είναι η σημασία και ποιος ο ρόλος των αξιών που υιοθετεί μια κοινωνία στη διαμόρφωση και στην εξέλιξή της.
- Να κατανοήσουν ποια είναι η σχέση των κοινωνικών αξιών με τη διαμόρφωση και τη λειτουργία των κοινωνικών θεσμών.
- Να συνειδητοποιήσουν πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των κοινωνικών αξιών για τις προσπάθειες αντιμετώπισης σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Να κατανοήσουν οι μαθητές την εννοιολογική βαρύτητα λέξεων και όρων.
- Να κατανοήσουν την ιδεολογική φόρτιση που μπορούν να λάβουν λέξεις, και ο λόγος γενικότερα, ανάλογα με το επικοινωνιακό πλαίσιο και το αξιακό σύστημα στο οποίο εντάσσονται και χρησιμοποιούνται.
- Να ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου αναλύοντας σύνθετες έννοιες και ερμηνεύοντας σύνθετα κοινωνικά φαινόμενα όπως είναι οι κοινωνικές αξίες.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός Γραμματισμός

- Να αποκωδικοποιούν τον λόγο από διαφορετικά είδη κειμένων και να αναγνωρίζουν απόψεις, επιχειρηματολογία, επιστημονική τεκμηρίωση και ιδεολογίες.
- Να παράγουν προφορικό και γραπτό λόγο τεκμηριωμένο αναλύοντας σύνθετες έννοιες και ερμηνεύοντας σύνθετα κοινωνικά φαινόμενα.

Κριτικός Γραμματισμός

- Να μπορούν οι μαθητές να αναγνωρίζουν τις ιδεολογίες πίσω από τη χρήση και ανάλυση εννοιών και από την ερμηνεία κοινωνικών φαινομένων.
- Να κατανοήσουν ότι διαφορετικές ιδεολογίες οδηγούν σε διαφορετική νοηματοδότηση εννοιών και ερμηνειών.
- Να μπορέσουν να διατυπώσουν ολοκληρωμένες δικές τους απόψεις και τεκμηριωμένες ερμηνείες για το θέμα των κοινωνικών αξιών.

Πολυγραμματισμοί – Ψηφιακός Γραμματισμός

- Να εξασκηθούν στην αποκωδικοποίηση κειμένων που προέρχονται από διάφορες πολιτισμικές πηγές και χρησιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα τεχνολογικών μέσων (Αδαλόγλου 2007), π.χ. ιστοσελίδα, γραφικές αναπαραστάσεις σε υπολογιστικά φύλλα κ.ο.κ.

Διδακτικές πρακτικές

- Η βασική μέθοδος διδασκαλίας είναι η κειμενοκεντρική. Οι μαθητές επεξεργάζονται κείμενα διαφορετικών ειδών και παράγουν τα δικά τους.
- Βασική επίσης είναι και η διερευνητική μέθοδος στη διδασκαλία (Ματσαγγούρας 2011). Οι μαθητές διερευνούν το θέμα αξιοποιώντας κείμενα, ερευνητικά δεδομένα και προσωπικές εμπειρίες.
- Το σενάριο αξιοποιεί αρκετές από τις αρχές της μεθόδου project στη διδασκαλία (Ματσαγγούρας 2011).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφόρμηση για τη εφαρμογή του σεναρίου αποτέλεσε μια ιδέα για συνεργασία στα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Κοινωνιολογίας στη Γ' Λυκείου ή και της Πολιτικής Παιδείας της Α' και Β' Λυκείου. Η σκέψη ήταν να γίνει πράξη η διεπιστημονική προσέγγιση στη διδασκαλία με τη συνδιδασκαλία δύο καθηγητών ή του ίδιου καθηγητή που διδάσκει και τα δύο γνωστικά αντικείμενα. Στην προκειμένη περίπτωση διδάσκω ως φιλόλογος τη Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου και με δεύτερη ανάθεση το μάθημα της πολιτικής παιδείας της Α' και Β' Λυκείου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το θέμα των κοινωνικών αξιών είναι ένα κοινό θέμα στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Λύκειο και εμπλέκεται σε όλες σχεδόν τις θεματικές ενότητες του μαθήματος. Παράλληλα, αποτελεί και ενότητα του μαθήματος της Κοινωνιολογίας και της Πολιτικής Παιδείας. Επιτυγχάνεται έτσι η διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση που θέτουν ως στόχο τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αποτελούν μέσο γραμματισμού (Κουτσογιάννης 2010). Οι μαθητές καλούνται να αξιοποιήσουν το διαδίκτυο για να αντλήσουν πληροφορίες και συγκεκριμένο υλικό από ιστοσελίδες, ενώ παράλληλα αξιοποιούν τα λογισμικά επεξεργασίας κειμένου και υπολογιστικών φύλλων καθώς και το ομαδοσυνεργατικό περιβάλλον wiki για την ατομική ή ομαδική παραγωγή γραπτού λόγου.

Κείμενα

- Σ. Χάιδα, [Εναλλακτική κοινότητα Tamera](#), Περιοδικό «Ζενίθ».

- [Ιστοσελίδα κοινότητας Tamera.](#)
- [Οι κοινωνικές αξίες των Ελλήνων σήμερα,](#) Πανελλαδική έρευνα της Public Issue για λογαριασμό της εφημερίδας *Η Καθημερινή*.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Φάση προετοιμασίας (δίωρο στη σχολική αίθουσα διδασκαλίας)

Πριν ξεκινήσει η εφαρμογή του σεναρίου στο διδακτικό δίωρο Έκθεσης Έκφρασης, ενημερώθηκαν οι μαθητές για την πορεία διδασκαλίας που θα ακολουθούσαμε και για τη χρήση των ΤΠΕ. Μέσα από συζήτηση διαπιστώσαμε τη θετική στάση τους απέναντι στη χρήση του Η/Υ στα γλωσσικά μαθήματα, το ενδιαφέρον τους να σπάσουμε τη σχολική ρουτίνα με κάτι διαφορετικό και τον βαθμό εμπλοκής τους στη χρήση των ΤΠΕ. Μάλιστα με βάση το κριτήριο αυτό συγκρότησαν με δική τους πρωτοβουλία πέντε ομάδες. Σε κάθε ομάδα υπήρχε τουλάχιστον ένας μαθητής με σχετικά καλό χειρισμό των ψηφιακών εργαλείων και συγκεκριμένα του επεξεργαστή κειμένου, των ιστοσελίδων, του ομαδοσυνεργατικού εργαλείου wiki και με προσωπικό email προκειμένου να κάνουν εγγραφή στο wiki της τάξης τους (40gel στο wikispaces). Διαπιστώσαμε πως η γνώση των υπολογιστικών φύλλων και της δημιουργίας και μελέτης γραφικών αναπαραστάσεων ήταν κατακτημένη από δύο μόνο μαθητές στο τμήμα και έτσι η προσωπική εμπλοκή του εκπαιδευτικού θα ήταν αναγκαία.

Φάση προετοιμασίας (στο σπίτι)

Κατά τη φάση της μελέτης και προετοιμασίας του σεναρίου για εφαρμογή στην τάξη, δημιούργησα wiki με το όνομα 40gel στο wikispaces, δηλαδή κλειστή ομάδα επικοινωνίας με στοιχεία του δικού μου λογαριασμού και έστειλα αίτημα-πρόσκληση στα mail των μαθητών (σε δύο μαθητές ανά ομάδα). Στη συνέχεια ανήρτησα στο wiki τα ζητούμενα των φύλλων εργασίας και υποστηρικτικό υλικό του σεναρίου αποτελούμενο από μια σειρά από κείμενα (βλ. ενότητα Κείμενα). Μάλιστα τόσο τα

φύλλα εργασίας όσο και το υλικό των κειμένων εκτυπώθηκαν και διανεμήθηκαν στους μαθητές προκειμένου να τα μελετήσουν και στη σχολική αίθουσα και στο σπίτι τους πριν την καταγραφή των απαντήσεων τους στο εργαστήριο.

Φάση εφαρμογής (δίωρο: δυο ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής)

1^η διδακτική ώρα στο εργαστήριο

Την πρώτη διδακτική ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής διαπιστώθηκε η αδυναμία εφαρμογής του σεναρίου σε ομάδες λόγω απουσίας του μεγαλύτερου μέρους των μαθητών. Οι εναπομείναντες μαθητές δούλεψαν σε ατομικό επίπεδο καταγράφοντας τις απαντήσεις τους στο περιβάλλον του wiki της τάξης. (Επανάλαβα το αίτημα εγγραφής στο wiki και για όσους μαθητές δεν είχαν ατομικό λογαριασμό, εφόσον τελικά δε θα δουλέυαμε σε ομαδικό επίπεδο).

Ξεκινώντας, λοιπόν, να δουλεύουμε, εξήγησα στους μαθητές ότι βασικός στόχος της εργασίας μας είναι η μελέτη ερευνών και η διατύπωση προβληματισμών για το θέμα των κοινωνικών αξιών ξεκινώντας από την προσωπική συνειδητοποίηση του ρόλου των αξιών που συνειδητά ή ασυνείδητα καθορίζουν τις επιλογές τους και τη ζωή τους. Έτσι, διατύπωσαν ατομικά στο περιβάλλον wiki όλα εκείνα που θεωρούν σημαντικά στη ζωή τους αιτιολογώντας τις επιλογές τους (μέχρι έξι αξίες κάθε μαθητής). Οι ατομικές απαντήσεις στο wiki ([1ο φύλλο εργασίας](#)) σχετικά με όλα εκείνα που θεωρούν σημαντικά στη ζωή τους καταγράφηκαν από δύο μαθητές σε πίνακα excel (δύο μαθητές μόνο γνώριζαν το excel) οι οποίοι παρουσίασαν τα συνολικά αποτελέσματα της τάξης στην τάξη τους. Ακολούθησαν οι απαντήσεις των μαθητών στο wiki γύρω από τα ερωτήματα: τι είναι οι κοινωνικές αξίες, πώς διαμορφώνονται, πώς επηρεάζουν τη ζωή του ατόμου, ποια σχέση έχουν με τους κοινωνικούς θεσμούς και την οργάνωση και λειτουργία μιας κοινωνίας αφού μελέτησαν τα δοθέντα άρθρα. Τα συμπεράσματα των μαθητών που καταγράφηκαν στο wiki παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν στην ολομέλεια.

2^η διδακτική ώρα στο εργαστήριο

Τη δεύτερη διδακτική ώρα παρουσιάστηκε κεντρικά με προτζέκτορα στους μαθητές η έρευνα στην Καθημερινή της Public Issue για τις κοινωνικές αξίες στην Ελλάδα το 2009 και με την καθοδήγησή της εκπαιδευτικού διατύπωσαν οι μαθητές συμπεράσματα για τις αξίες του Νεοέλληνα. Στη συνέχεια στον χώρο του wiki κατέγραψαν ατομικά ομοιότητες και διαφορές της έρευνας της εφημερίδας με τις αξίες της τάξης τους με βάση όσα καταγράφηκαν στο 1^ο φύλλο εργασίας και ερμήνευσαν τις ομοιότητες ή τις διαφορές. ([2ο φύλλο εργασίας](#)).

Ακολουθεί δεκάλεπτη αναφορά της εκπαιδευτικού στη σημασία των κοινωνικών αξιών για την αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα, όπως οι πόλεμοι, η φτώχεια, η καταστροφή του περιβάλλοντος.

Φάση εφαρμογής (εργασία για το σπίτι)

Οι μαθητές παίρνουν στο σπίτι σε φωτοτυπία το κείμενο για την κοινότητα Tamera. Εκεί, λοιπόν, καλούνται αφού μελετήσουν το κείμενο, το οποίο είναι ανηρητημένο και στο wiki της τάξης να γράψουν τα συμπεράσματά τους για τη σημασία των κοινωνικών αξιών: α) για τη ζωή του ατόμου, β) για τη λειτουργία των θεσμών και την εξέλιξη μιας κοινωνίας και γ) για την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου, και γενικότερα τη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου «επί το ανθρωπινότερον...» ([3ο φύλλο εργασίας](#) – Παραγωγή Λόγου / για το σπίτι). Η καταγραφή των συμπερασμάτων τους γίνεται στο wiki.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Να γράψεις σύντομα, μέχρι μία παράγραφο, τι είναι αυτό ή αυτά που θεωρείς πιο σημαντικά στη ζωή σου. Να καταγράψεις τις κοινωνικές αξίες (μέχρι έξι) που θεωρείς πιο σημαντικές για τη ζωή σου.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μελετώντας τις κοινωνικές αξίες που κατέγραψε η έρευνα της Public Issue στον ελληνικό πληθυσμό

A) Να καταγράψετε τις διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των μαθητών στο 1^ο φύλλο εργασίας και στα αποτελέσματα της έρευνας της Public Issue.

B) Πώς ερμηνεύετε τα ευρήματά σας; Πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφορές ή/και οι ομοιότητες με τα αποτελέσματα της έρευνας;

3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με βάση α) τα αποτελέσματα των δικών σας καταγραφών για τις αξίες που θεωρείτε σημαντικές, β) τα αποτελέσματα της έρευνας της Public Issue για τον ελληνικό πληθυσμό και γ) τις πληροφορίες για την κοινότητα Tamera, να απαντήσετε στα παρακάτω:

Ποια είναι η σημασία των κοινωνικών αξιών: 1. για τη ζωή του ατόμου, 2. για τη λειτουργία των θεσμών και την εξέλιξη μιας κοινωνίας και 3. για την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου, και γενικότερα τη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου «επί το ανθρωπινότερον...»;

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

1η Εναλλακτική εκδοχή

Το συγκεκριμένο σενάριο έχει διαθεματική δομή και προβλέπει τη συνεργασία με τον διδάσκοντα του μαθήματος της Κοινωνιολογίας ή της Πολιτικής Παιδείας. Στην περίπτωση όμως που αυτό δεν είναι εφικτό ή ο διδάσκων δεν είναι εξοικειωμένος με τη διαθεματική/διεπιστημονική προσέγγιση, μπορεί να εφαρμοστεί μόνο στο μάθημα της Γλώσσας με κάποιες αλλαγές. Έτσι, μπορούν ίσως να προταθούν οι παρακάτω παραλλαγές:

- A) Να γίνουν απλές καταγραφές χωρίς γραφικές αναπαραστάσεις σε excel στη 2η και στην 3η φάση.
- B) Στην 3η φάση να διαβάσουν μόνο το κείμενο με τα αποτελέσματα της έρευνας της Public Issue.
- Γ) Στην 4η φάση να καταγράψουν σε συνεχές κείμενο τις παρατηρήσεις τους από τη σύγκριση των αποτελεσμάτων, χωρίς να εξετάσουν τα στατιστικά στοιχεία.

2η Εναλλακτική εκδοχή

Σε περίπτωση που ο διδάσκων θα επιθυμούσε να εμβαθύνει περισσότερο στην προβληματική των κοινωνικών αξιών – και υπάρχει και ο απαιτούμενος χρόνος είτε στο πλαίσιο του μαθήματος της Κοινωνιολογίας είτε της Ν. Γλώσσας – θα μπορούσε να αξιοποιήσει την ιστοσελίδα της κοινότητας Tamera προτείνοντας συγκεκριμένες δραστηριότητες: Αφού περιηγηθούν οι μαθητές στην ιστοσελίδα, να προχωρήσουν στην καταγραφή κάποιου συγκεκριμένου προβλήματος ή προβληματισμού για τη δική τους κοινωνία ή κοινωνική ομάδα και στη συνέχεια να οργανώσουν συγκεκριμένες δράσεις και δραστηριότητες που θα τις προτείνουν για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της κοινότητας Tamera.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Επειδή οι προτεινόμενες δραστηριότητες είναι αρκετές και ποικίλες, και δεδομένης της εγγενούς δυσκολίας για εξοικονόμηση χρόνου στη Γ΄ Λυκείου, θα μπορούσε ο διδάσκων να επιλέξει μόνο κάποιες από τις προτεινόμενες δραστηριότητες, εφόσον αυτές δεν προϋποθέτουν κάποιες προηγούμενες.

Δυστυχώς οι συνθήκες στο μάθημα της Γλώσσας της Γ΄ δεν είναι οι πλέον κατάλληλες για την εφαρμογή σεναρίου, καθώς ιδιαίτερα τους τελευταίους μήνες της σχολικής χρονιάς απουσιάζει μεγάλο μέρος των μαθητών προκειμένου να προετοιμαστούν για τις Πανελλαδικές εξετάσεις και οι εναπομείναντες μαθητές προσέρχονται στο σχολείο χωρίς διάθεση να εργαστούν. Έτσι, μας ήταν δύσκολο να φτιάξουμε ομάδες και το τμήμα δούλεψε προφορικά στην ολομέλεια και σε ατομικό επίπεδο στους Η/Υ. Ένα ακόμη πρόβλημα ήταν η αδυναμία των μαθητών στο πρόγραμμα λογιστικών φύλλων και στη μελέτη και κατασκευή γραφημάτων, γεγονός που το διαπίστωσα ήδη πριν ξεκινήσει η εφαρμογή του σεναρίου ρωτώντας τους μαθητές για τις δεξιότητες αυτές. Συνεπώς ακολουθήσαμε εν μέρει την 1^η προτεινόμενη παραλλαγή του σεναρίου που προέβλεπε να γίνουν απλές καταγραφές σε πίνακες χωρίς γραφικές αναπαραστάσεις.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδαλόγλου Κ. 2007. *Η γραπτή έκφραση των μαθητών. Προτάσεις για την αξιολόγηση και τη βελτίωσή της*. Αθήνα: Κέδρος.

Αλεξίου, Γ. 2014. *Αξίες για μια καινούργια κοινωνία*. Διδακτικό σενάριο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας (Γ΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος

«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων. ΤΠΕ και γραμματισμός. *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη, τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, Α΄ Έκδοση*. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, σσ. 16-48.

Ματσαγγούρας, Η. 2011. Καινοτομία Ερευνητικών Εργασιών, Τι, Γιατί, Ποιοι, Πού, Πότε, Πώς, Πόσο. *Επιμορφωτικό υλικό στο Πρώτο σεμινάριο επιμορφωτών, Αθήνα, Ιούνιος 2011*. Ο.ΕΠ.ΕΚ.